

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 6 2 5 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Sobota, 27. avgust 2016 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne.

Barvna priloga ima 2 strani (17–18).

M 1 6 2 5 0 1 1 1 0 3

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Obkrožite P, če je trditev pravilna, ali N, če je napačna.

- P N Posledice potresa so večje na območjih, na katerih so naselja zgrajena na nesprijeti kamninski podlagi.
- P N Z Richterjevo lestvico merimo vpliv potresa na ljudi, predmete in poškodbe na zgradbah.

(2 točki)

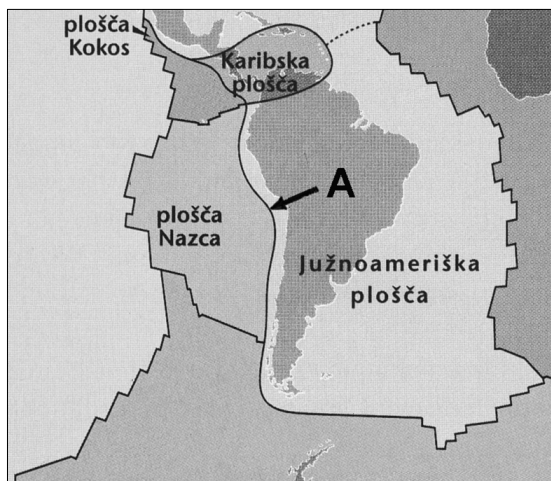
2. Opišite dva pozitivna učinka vulkanizma na gospodarstvo.

1 _____

2 _____

(2 točki)

3. Opišite način stikanja litosferskih plošč, ki je na sliki 1 označen s črko A, in navedite reliefno obliko, ki nastaja ob tovrstnih stikih.

Slika 1: Litosferske plošče na Zemlji

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in Drobňjak, B., 2009: Obča geografija za 1. letnik gimnazije, str. 12. Modrijan. Ljubljana)

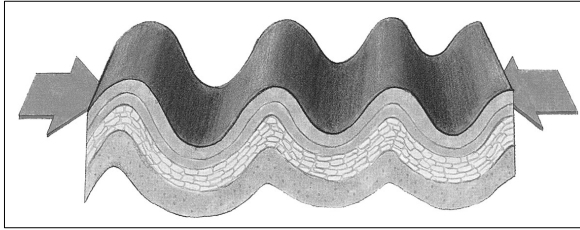
Opis: _____

Reliefna oblika: _____

(2 točki)

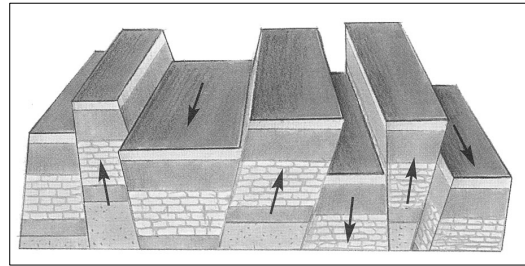

4. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv notranjih sil na razlike v reliefnih oblikah med gorovjema, ki sta prikazani na slikah 2 in 3.

Slika 2

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2003: Obča geografija za prvi letnik gimnazij, str. 19. Modrijan. Ljubljana)

Slika 3

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2003: Obča geografija za prvi letnik gimnazij, str. 20. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki)

5. Z opisom vzroka in posledice pojasnite trditev: Na robovih Atlantskega oceana prevladujejo starejše kamnine kakor v njegovem osrednjem delu.

(2 točki)

Svet 1

6. Na sliki 1 na barvni prilogi so s črkami A, B in C označena tri območja z različnimi skupinami rastlinstva. Izpišite črko tistega območja, za katero je značilno rastlinstvo, ki ga prikazuje slika 2 na barvni prilogi.

Črka območja: _____

(1 točka)

7. S pomočjo slike 1 na barvni prilogi med naštetimi azijskimi območji obkrožite dve, na katerih prevladuje puščavsko rastlinstvo.

Tibet	Dekanska planota	Gobi
Mezopotamija	Malajski polotok	Bengalsko nižavje

(2 točki)

8. Obkrožite črki pred dvema napačnima trditvama o prsteh Avstralije.

- A V Avstraliji so na skrajnem jugozahodu razširjene rdeče in rjave mediteranske prsti.
- B Z namakanjem postanejo puščavske prsti kmetijsko zelo primerne, saj imajo veliko humusa.
- C Zaradi nepravilnega namakanja se lahko prsti na sušnih območjih postopoma zaslanijo.
- D Na območju tropskega deževnega gozda so razširjene rdečkasto rumene prsti vročih in vlažnih predelov.
- E Za skrajni sever Avstralije so zaradi obilice padavin značilne sive sprane prsti.

(2 točki)

9. Imenujte prevladujoče naravno rastlinstvo in prevladujoč tip prsti na območju, ki je na sliki 1 na barvni prilogi označeno s številko 1. Opišite tisto značilnost tega tipa prsti, na katero vpliva naravno rastlinstvo, ki ga prerašča.

Naravno rastlinstvo: _____

Tip prsti: _____

Opis: _____

(3 točke)

M 1 6 2 5 0 1 1 1 0 7

10. Imenujte pokrajino, ki je na sliki 1 na barvni prilogi omejena z rdečo črto in označena s številko 2. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv krčenja naravnega rastlinstva na kmetijsko primernost prsti v tej pokrajini.

Pokrajina: _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

Svet 2

11. Obkrožite državo Latinske Amerike, ki je izrazito usmerjena v monokulturno pridelavo sladkornega trsa.

Argentina Venezuela Peru Kuba

(1 točka)

12. Obkrožite območje Latinske Amerike, ki je gospodarsko usmerjeno v plantažno pridelovanje banan.

Pampe Medmorska Amerika Amazonsko nižavje Patagonija

(1 točka)

13. Pod vsako besedilo napišite ime kmetijskega pasu v Severni Ameriki, ki ga besedilo opisuje.

Pas se je izoblikoval v sušnejšem podnebju v notranjosti celine. To je območje rodovitnih črnih prsti in velikih poljedelskih farm, usmerjenih v monokulturno pridelavo.

Leži na severovzhodu ZDA. Na njegov nastanek so vplivali hladno in vlažno podnebje ter kmetijsko manj primerne prsti.

(2 točki)

14. Opišite vzrok za pomembno vlogo podzemne vode v kmetijstvu Avstralije in imenujte prevladujočo obliko kmetijstva, ki je razvita na območju z največjimi zalogami te vode.

Opis: _____

Oblika kmetijstva: _____

(2 točki)

15. Iz legende na sliki 3 na barvni prilogi izpišite črko, s katero je označena tržna živinoreja v Afriki, in opišite vpliv naravnih razmer na razširjenost te oblike živinoreje.

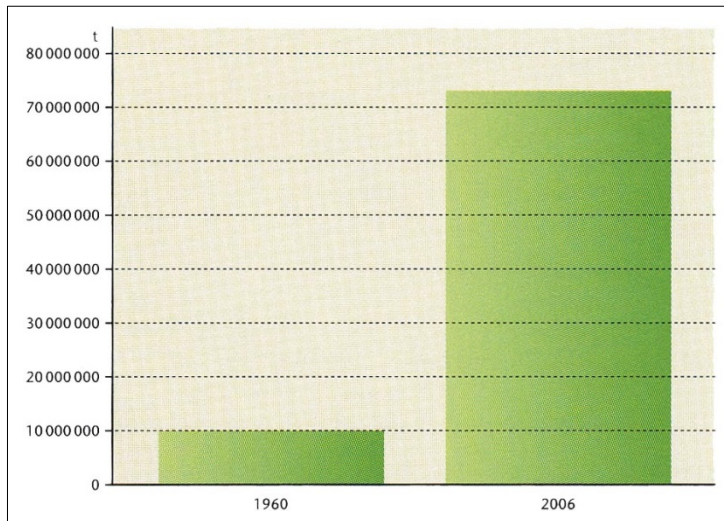
Črka: _____

Opis: _____

(2 točki)

16. Glede na sliko 4 pojasnite dva ukrepa, ki sta vplivala na spremembo pridelave pšenice v Indiji med letoma 1960 in 2006.

Slika 4: Proizvodnja pšenice v Indiji

(Vir: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 34. Modrijan. Ljubljana)

1 _____

2 _____

(2 točki)

Evropa 1

17. Na sliki 5 je s kvadratom označen del Atlantskega oceana, kjer teče morski tok. Imenujte morski tok in obkrožite črko pred kvadratom, ki prikazuje pravilno smer in lastnost morskega toka. Upoštevajte legendo.

Legenda:

- Hladen morski tok
 Topel morski tok

Slika 5

(Prirejeno po: <http://www.hist-geo.co.uk/europe/outline-eu/europe-blank-1.php>. Pridobljeno: 20. 12. 2014.)

Morski tok: _____

Smer in lastnost morskega toka:

A		B		C	
D		E		F	

(2 točki)

18. K vsaki trditvi napišite podnebni dejavnik, ki vpliva na opisane podnebne značilnosti.

Letne temperaturne amplitude so v Zahodni Evropi mnogo nižje od tistih v Vzhodni Evropi.

Podnebni dejavnik: _____

Zahodna pobočja Škotskega višavja prejmejo nad 2000 mm padavin.

Podnebni dejavnik: _____

(2 točki)

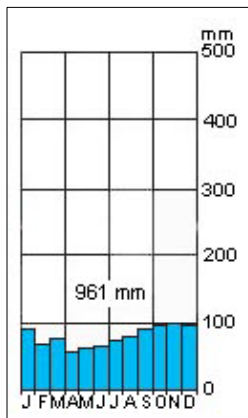

19. V preglednici z X označite trditvi, ki veljata za podnebje Južne Evrope.

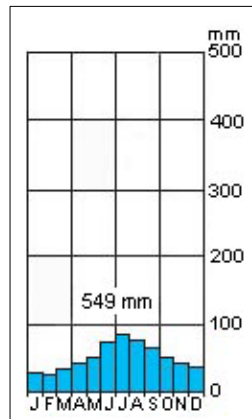
☐	Poleti se na območju razširi visok zračni tlak.
☐	Zaradi sibirskega anticiklona so zime mile.
☐	Ponoči vetrovi pihajo od morja proti obali.
☐	Padavine prinašajo vlažni zahodni vetrovi.

(2 točki)

20. Primerjajte sliki 6 in 7, ki prikazujeta razporeditev in letno količino padavin v dveh različnih delih Evrope. Pred vsako trditev napišite številko tiste slike, za katero trditev velja.

Slika 6

Slika 7

(Prirejeno po: <http://www.modrijan.si/slv/Solski-program/Solski-program/Gradiva-za-ucitelje/Osnovna-sola/geografija/Slikovno-gradivo-iz-ucbenika-za-geografijo-v-osnovni-soli-7.-razred>. Pridobljeno: 29. 12. 2014.)

- _____ Na razporeditev padavin odločilno vpliva celinskost.
- _____ Prevladujejo konvekcijske padavine.
- _____ Območje ima mile zime.

(2 točki)

21. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv predvidenih globalnih podnebnih sprememb na nizozemsko obalo.

(2 točki)

Evropa 2

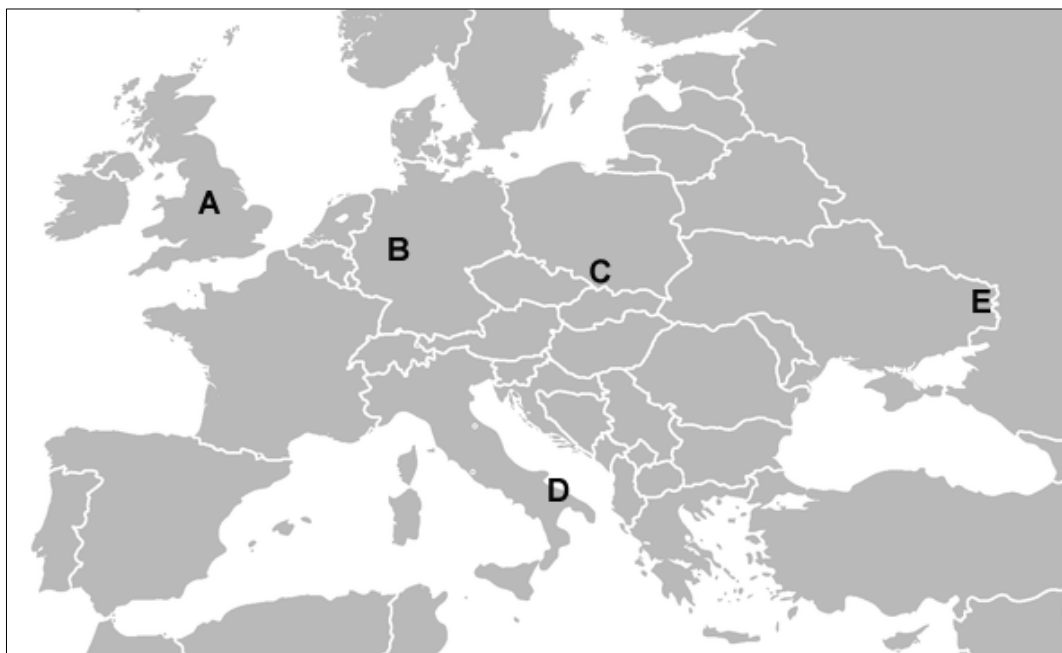
22. Slika 4 na barvni prilogi prikazuje različne vrste elektrarn v večini nordijskih držav. Napišite ime nordijske države, ki ni na prikazanem območju slike 4 na barvni prilogi. Napišite vrsto elektrarn, ki so na sliki 4 na barvni prilogi prikazane z rdečo barvo.

Ime države: _____

Vrsta elektrarn: _____

(2 točki)

23. Na sliki 8 so s črkami A, B, C, D in E označeni osrednji deli nekaterih industrijskih pokrajin v Evropi. Imenujte industrijski pokrajini, označeni s črkama B in C.

Slika 8

(Prirejeno po: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikipedia_europa_blank_map.jpg?uselang=sl. Pridobljeno: 6. 1. 2015.)

B _____

C _____

(2 točki)

24. S slike 8 v nalogi 23 izpišite črko pokrajine, v kateri se je industrija razvila najbolj zgodaj, in črko pokrajine, v kateri se je industrija v večjem obsegu razvila najpozneje.

Najzgodnejši razvoj industrije: _____

Najpoznejši razvoj industrije: _____

(2 točki)

25. Pojasnite vpliv državne politike (ureditve) na prostorski razvoj industrije v Franciji.

(2 točki)

26. Z opisom vzroka in posledice pojasnite dva načina reševanja problemov industrije v državah Jugovzhodne Evrope pri prehodu na tržno gospodarstvo.

1

2

(2 točki)

Prazna stran

M 1 6 2 5 0 1 1 1 1 5

Prazna stran

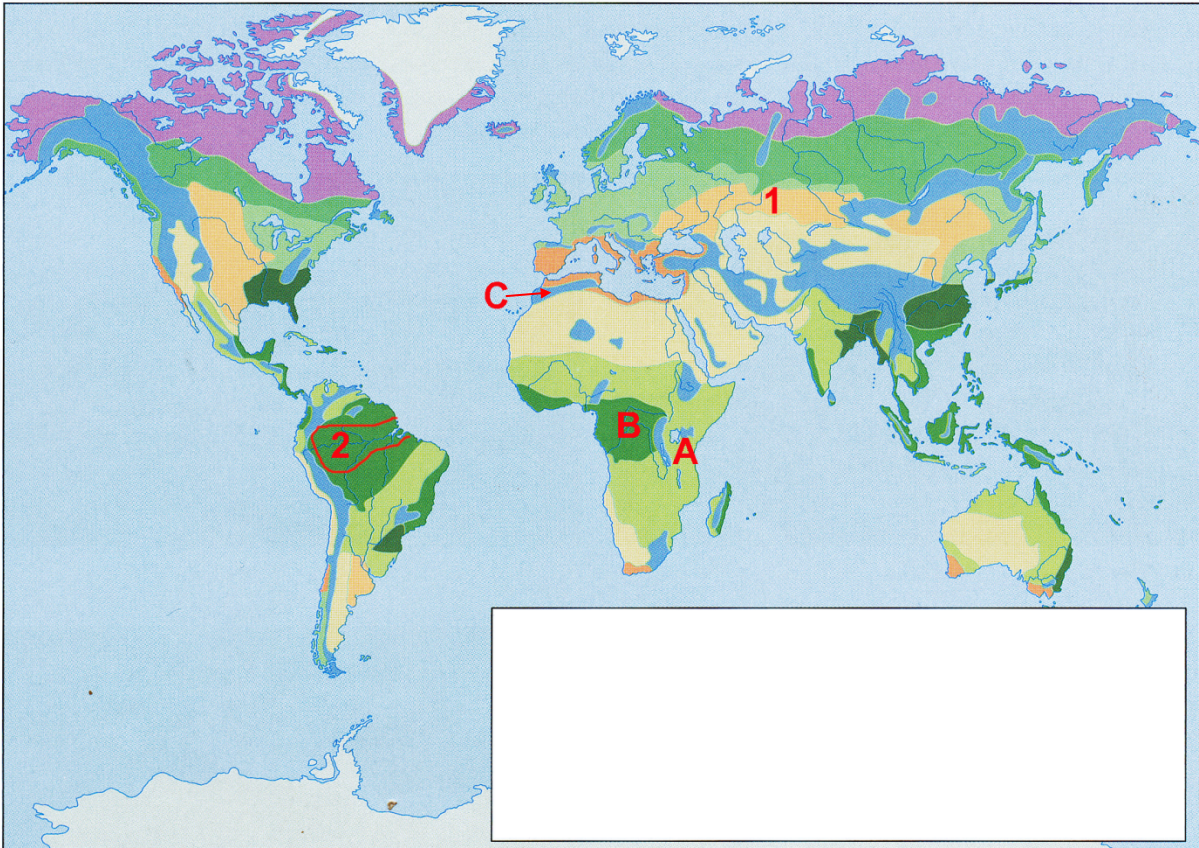

Prazna stran

M 1 6 2 5 0 1 1 1 1 7

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

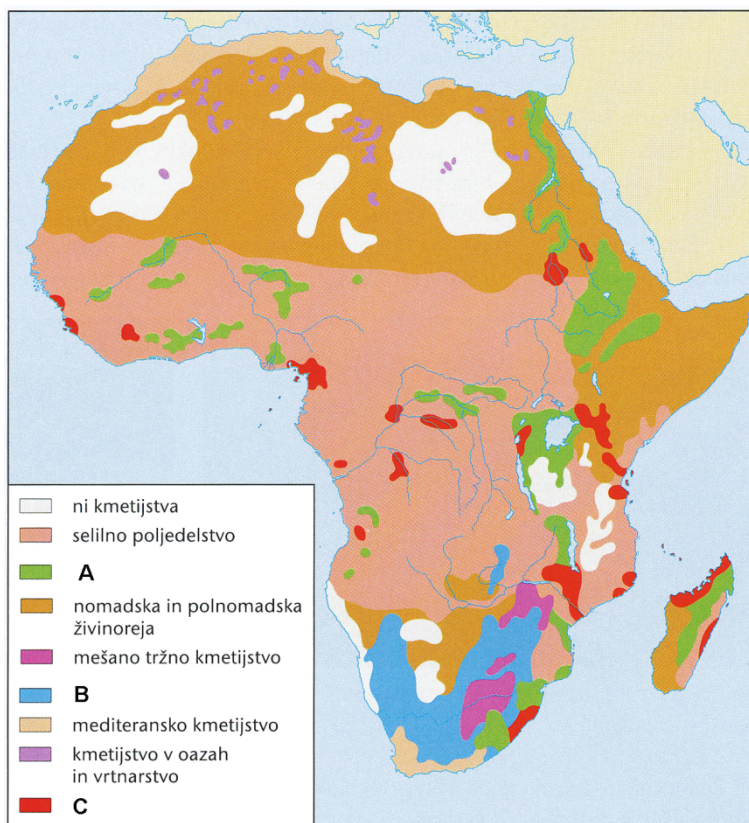
Slika 1: Skupine rastlinstva na Zemlji

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in Drobnjak, B., 2014: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 111. Modrijan. Ljubljana)

Slika 2

(Vir: K. Vintar Mally)

Slika 3

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 62. Modrijan. Ljubljana)

Slika 4

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 93. Modrijan. Ljubljana)